

Příběh Sociálně terapeutické dílny

Příběh Sociálně terapeutické dílny Charity Hlučín se začal odvíjet v roce 2007, kdy zaujala místo Chráněné dílny, která se ve své době také stala obětí, ovšem tenkrát z důvodu změny zákonů.

Po těžkých začátcích se Sociálně terapeutická dílna vypracovala na zařízení vysoké kvality. Postupně ji navštěvovalo několik desítek klientů, převážně s mentálním, psychickým či kombinovaným postižením. Klienti přicházeli ze svých domovů, ale také ze zařízení Fontána v Hlučíně, z Domova Jistoty v Bohumíně. Dílna se postupem času stala jedním ze základních smyslů jejich života.

Ještě zhruba před rokem a několika měsíci jsme byli vysokými krajskými úředníky přesvědčováni, abychom otevřeli dílnu další, protože zájem je obrovský a peněz na tyto účely je z tzv. Individuálního projektu (IP) více než dost.

Jaké proto bylo překvapení, když se v polovině loňského roku rozhodlo, že IP již nebude a pokud chceme finanční prostředky, musíme žádat o prostředky z MPSV v rámci dotačního řízení. To jsme samozřejmě učinili. Nic nenasvědčovalo tomu, že dílna bude zlikvidována. Jsme členy komunitního plánování Hlučínska, které, stejně jako město Hlučín, naši dílnu velice podporuje a tuto podporu zástupci města vyjádřili i při jednáních na Moravskoslezském kraji (MSK). Naše kapacita 15 klientů denně byla během loňského roku využita každý měsíc mezi 81 - 98%, což je při míře postižení klientů výborný výsledek. Získali jsme významné zakázky pro ArcelorMittal, místní obecní úřady apod. Při inspekci kvality sociálních služeb nám sice bylo sděleno, že je potřeba dokončit některá administrativní opatření, abychom inspekcí prošli bez komplikací, ale jinak inspektoři svorně prohlásili, že dosud nebyli v lepším zařízení. Bohužel, nic z toho nepomohlo.

Na konci ledna tohoto roku jsme se dozvěděli výsledky dotačního řízení. Pro rok 2012 nám bylo přiděleno 125 000 Kč!! Po propočtu by nám tyto prostředky vystačily do poloviny února. Jak absurdní... Částka nepostačuje ani na odstupné pro zaměstnance a důstojné ukončení služby. Přitom v loňském roce jsme získali z IP MSK 900 000 Kč. To vše při rozpočtu okolo 1,4 mil. Kč ročně. Pokud bychom informaci o záměru zničit některé služby věděli již dříve, mohli bychom činit nějaká opatření dříve. Ale takto?

Situace, ke které došlo, hrubě poškodila nejen klienty, kteří jsou osobně dotčeni, ale také jejich rodinné příslušníky a opatrovníky. A v neposlední řadě i všechny pracovníky. Nejistota, ve které se všichni nachází, vytváří obrovský psychický tlak a u mnoha klientů lze sledovat negativní změny v chování a kvalitě života.

Abychom mohli fungování dílny prodloužit a získali tak čas na jednání a řešení, převedli jsme od 1. února dvě ze čtyř pracovníků na jinou práci. Tím jsme byli nuceni snížit i kapacitu dílny na sedm klientů denně. Náročnost práce, která je dána zejména mírou postižení jednotlivých klientů, nedovoluje, aby kapacita zůstala v původní výši.

Toto opatření se v první řadě dotklo klientek z Fontány p. o. - jedná se o dvaadvacet děvčat! Pro tyto klientky byla dílna „útočištěm a změnou“. Celý život většinou prožívaly v ústavní péči. Při příchodu do dílny získaly nové přátele a naučily se spoustu nových věcí. Během doby, kdy dílna existuje, vznikla mezi všemi klienty přátelská atmosféra. Spolu si navzájem pomáhají a ze všeho nejraději pracují v dílně v kolektivu. Velmi oblíbená byla keramika, korálkování, šití textilu, aj. - tyto aktivity přitom ve Fontáně nebyly. Klientky měly dílnu navštěvovat i po zamýšleném přechodu do chráněného bydlení - pobyt v dílně pro ně znamenal totéž jako pro nás zaměstnání. I nyní, když se s nimi zaměstnanci náhodně potkají, neskrývají svůj smutek z toho, že již do dílny nemohou docházet.

Klienti, kteří k nám přicházejí z rodin, jsou ohroženi zejména tím, že po ukončení činnosti dílny nebudou mít jinou aktivitu, než zůstat doma „mezi čtyřmi stěnami“ a u televize. V řadě případů budou muset jejich rodiče ukončit pracovní poměr a zůstat doma také. V regionu Hlučínsko není žádná jiná podobná služba, kterou by mohli využívat.

Klienti rozvíjeli a zdokonalovali své pracovní schopnosti a dovednosti v rámci kreativní, textilní a keramické činnosti. Taktéž se učili jak pracovat s počítačem, internetem, e-mailem. Zdokonalovali se v oblasti péče o vlastní osobu (hygienické návyky, aj.) a v sociálních dovednostech (etiketa, nákupy, společné výlety, spolupráce na prodejních akcích, vnímání kolektivu, aj.).

Nyní po odchodu dvou zaměstnankyň je velice komplikované udržet stávající kvalitu služby. Klienti nemohou dobře naplňovat své individuální plány tak, jak si je koncem roku 2011 nastavili (pro nedostatek personálu probíhají terapeutické aktivity pouze v keramické dílně).

Klienti nechápou proč, když je jich tady tolik a je jim tady tak dobře (prý lépe než doma), a pořád se něco nového učí, musí skončit! Jsou nervózní a podráždění. Každodenně, stejně jako rodiny, se ptají, zda již máme nové informace a jak by nám mohli pomoci! Paradoxně je tato služba ze zákona zdarma, takže za ni platit nemohou, ani pokud chtějí. Bylo by to nezákonné...

Pořád se ptají: „Co si bez Vás počnu?!“. „Kde se naučím tolik nových věcí?!“ „Asi skončím v „blázinci“ a budu muset brát zase tabletky...?“ „Budu se nudit!“

Klienti i jejich rodiny celou tuto situaci prožívají opravdu emotivně. Neskrývají smutek a slzy. Někteří je nevidí, jsou příliš daleko na to, aby je mohli. A chtěli by vůbec? My je vidíme a nejsou nám lhostejné. Přesto nám nezbývalo nic jiného, než k 31. květnu 2012 požádat MSK o ukončení registrace této služby.

Ale příběh dosud neskončil...

Jestliže se vyspělost národa pozná podle toho, jak se dokáže postarat o své nejslabší členy, pak ze signálů, které nám vysílají političtí představitelé, lze očekávat návrat doby kamenné...